

ОЛЕКСАНДРИЙСЬКИЙ

БЮЛЕТЕНЬ

Офіційний орган м. Олександрії та району.

Рік видання 2, ч. 59 (83).

Середа, 21 жовтня

1942 р.

Ціна 1 грн.

На фронтах

Бойові дії на південний схід від Новоросійська привели вдруге до оточення та знищення ворожих частин. У напрямі Туапсе німецькі частини взяли првступом нові гірські позиції, які мають особливе значення для дальнішого ведення наступів.

У Сталінграді одна панцерна дивізія під час відважного нічного наступу пробилася аж до Волги, і разом з піхотними з'єднаннями зайняла у **впертих боях за кожний дім та вулицю північну частину фабричного передмістя разом з великим тракторним заводом Держинського**. Сильні повітряні сили провели винищувальні удари на ворога, що вперто боровся. У цей самий час з'єднання мисливців не допустили авіацію ворога до жадної протидії. На Східному фронті мадирські частини звели на ніщо усі спроби ворога перейти ріку.

На середньому та північному відтинку фронту авіація поборювала запальні сполучення соєвств.

На Мурманському фронті гірські частини частинно у протипаді відбили криваво багато ворожих наступів. Противник

повернув на свої вихідні позиції, залишивши за собою велике число вбитих.

Під час дня та ночі відбувались нальоти на аеродроми на Мальті. Збито вісім ворожих літаків. Британська авіація минулої ночі провела нальоти на область, положену над Рейном. Нічні мисливці та зенітна артилерія збили 22 ворожі бомбовці. Крім цього, знищено в день три британські літаки під час спроби налетіти на північну німецьку та французьку область.

В зв'язку з успіхами німецьких підводних човнів на африканських водах британська служба звідомлень в середу передала, що в Лондоні довідалися, що німецькі підводні човни діють тепер на новому оперативному просторі докруги рога Доброї Надії. Там німецькі атаки було переведено швидше від британської охорони. До Фрітауну прибуло 249 недобитків зі сторпедованого на Атлантичному океані корабля.

Як повідомляє британський місячник «Рідерс Діджест», по американській стороні Атлантичного океану німецькі підводні човни затопили від січня до липня ц. р. 500 кораблів союзників.

Операції німецьких підводних човнів біля американського побережжя

БЕРЛІН. — Американське прибережне мореплавання біля східного берега Америки, як про це довідується ДНБ з військових кіл, під впливом операцій підводних човнів звелось до незначної частини нормальної комунікації. Німецькі підводні човни, які оперують біля східного побережжя Америки, часто не можуть протягом кількох днів натрапити на будьякий ворожий вантажний корабель, так що вони часто змушені відбувати велику дорогу, поки зустрінуть якийсь американський або британський пароплав.

В наслідок цього кількість затоплених ворожих торговель-

них кораблів в американських прибережних водах не досягає висоти затоплених кораблів весною цього року. Зате в інших морських просторах жертвою німецьких підводних човнів паде більше кораблів чим раніше.

В кожному випадку рішальне значення має факт затоплення корабля, а не місце, де це сталося. Коли сьогодні широкі простори Атлантичного океану лежать, наче замерлі, а ворожа комунікація для постачання примушена шукати все інших нових обхідних шляхів, це одно є вистачальним доказом наслідків боротьби підводних човнів.

шими військовими частинами перехід через Дон заомглився вже в самому початку. Поодинокі соєвські відділи, які подерлися були аж до італійських ліній, було відкинуто з великими для них втратами на їхні вихідні становища.

Ганебні англійські вчинки у Норвегії

ОСЛО. — Убивство жінок, таємне схоплення цивільних осіб, безправне затоплення мирних норвезьких прибережних пароплавів, нищення важливих споруд норвезького цивільного населення, це, як стверджує міністр Люнде у «Фріт Фольк», є ганебні вчинки англійців у Норвегії. Далше вказує міністр на тероризування норвезьких моряків, яких змушується до смертельної їзди до Англії. Вкінці обвинувачує міністр колишнього норвезького короля та емігрантський уряд, що вони співвинуваті у тих злочинах та що колись буде їх покарано, згідно норвезького кримінального закону.

Нові заворушення в північній Ірландії

СТОКГОЛЬМ. — «Юнайтед Прес» повідомляє в «Дагенс Нігітер» з Бельфасту про нові заворушення в північній Ірландії. Західні дороги до Бельфасту стережуться від неспокійних британськими частинами, озброєними в рушниці та кулемети. Вночі на неділю чути було у столиці північної Ірландії зриви. Переведено багато арештувань.

Скандал в американському міністерстві для справ зброєння

СТОКГОЛЬМ. — Згідно звідомлень «Асоційтед Прес» з Вашингтону, міністерство флоту США перебрало фабрики Істери Експлодівне Кампени та два філіальні товариства. Білий Дім повідомив, що віцепрезидента союзу та одного цивільного інспектора армії та одного цивільного інспектора флоту арештовано як обвинувачених у тому, що вони дозволили себе підкупити.

У Бірмі знову залізнична комунікація

ТОКІО. — Як «Гочі Шімбун» повідомляє з Рангуну, у Бірмі закінчено направи знищення залізничних ліній. Тепер залізничний рух знову буде йти нормально всіма шляхами Бірми.

Смутс у Лондоні

АМСТЕРДАМ. — Згідно урядового звідомлення з Лондону, у вівторок приїхав до Лондону на консультації та конференції президент міністрів Південної Африки, Смутс.

Безуспішні большевицькі наступи на Сталінград

БЕРЛІН. — Як довідується ДНБ з військових кіл, пробували большевики 12 жовтня пробити протинаступом у Сталінграді сталеві кліщі, якими наші частини охопили зруйноване місто. Заслонним вогнем, зложеним із артилерії всіх калібрів, гранатометів та кулеметів, окружили вони заатаковану полосу. Потім пробували танки поступити вперед між горбами руїн, однак, руїни та розвалені залізньо-бетонні конструкції перемінялися в протитанкову загороду, а понижені

будівки в засідки для танків. Большевицькі стрільці, які просулися вперед під охороною танків, знову залишилися в бою самі. Їх обстріляли протитанкові гармати, зенітні гармати та кулемети. Вкінці гранати та ризикали вирішили рукопашний бій. Наші воєки не віддали ні п'яді землі. Бойові літунки обкидали відступаючих большевиків та ворожі резерви бомбами та вогнем бортової зброї. Так зломився ворожий танковий наступ.

Перший наступ підводного човна при місячному світлі

...ШК. — Довгими легкими хвилями дине Атлантичний океан. Перед самим Караїбським морем стоїть «Підводний човен Міцельбург». О 12 год. змінено полудневу варту. Вартівник одагнений тільки в сорочку та в кунелеві штани. Стій! Там щось є! Це гарний, цілковито модерний вантажник. Він звертає раз вправо, раз вліво. Чотири години треба було плисти з ним, аж надійшла добра позиція до стрілу.

Тривога! Поринати! Човен звикає під поверхню води. Довга шия перископа стирчить над водою. Комендант має вантажник на хрестик перископа. Механік натискає підйому. Шипіння, стрясення, торпеда вилетіла. Через гучномовець повідомляють: «Торпеда пливе!» Минають секунди, минають хвилини. Не поцілено! Свинство! Перша торпеда — не попала. Комендант злоститься, бо тепер знову почнеться нудне переслідування.

Човен з шумом та гуком перетинає поверхню моря. Вантажник стоїть вже за мірниковим прозором. З усіх сил намагається він втекти. Моряки говорять: «Йому, мабуть, червоно перед очима». В дві години по півночі наш човен знову перед кораблем. Але до цього всього ще й місяць сьогодні світить ясніше на небі на кількасот ватів. Наводна атака цілком неможлива.

Сторожа на кораблі певно теж не спить. Човен поринає під воду до першої атаки при місячному світлі. Сильветку вантажника тільки з трудністю можна розрізнити в окулярі. Вантажник навіть вночі, мов ошалілий, пливе крутою лінією. В кінці прийшла догідна позиція. «Стріль!» Старший керманіч цускає стопер. Могутній металічний вибух стрясє човном. Комендант в радісному за-

хопленні дивиться на винищуєте діяння стрілу. Велетенський вогонь та хмара чорного диму піднімається вгору.

Похилений на корму під кутом 40 степенів станув вантажник. Виринати! Щойно тепер можна помітити, як сильно озброєний артилерією був ворог. Але тепер вже гармати не страшні для човна. Вони не можуть його досягнути, бо корабель дуже похилений. Приготовано гармату. З віддалі 1500 метрів вона чисто проверчує діри у водній лінії вантажника.

Це гарний корабель, який щойно перед роком почав службу. З широким та грубим коминів вибивається вогонь, немов продовження пожежі на кораблі. Йому вже досить поналося. Проти правила тоне він прямо передньою частинною. Підводний човен пливе до рятувкових суден. Їх освітлює прожектор. Тісно стиснені сидять у них англійці. Комендант питається, чи всі в човнах.

Приходить відповідь: «Так!» Це був вантажник у 5000 рбт., який плив з Капштадту до Нью-Йорку. Тину ночі прорізав розпачливий крик. Капітан-лейтенант Міцельбург маневрує підводним човном до того місця, де пролунав крик. Там якийсь молодий англієць, що не вмів плавати, бореться зі смертю. Кілька людей витягає його на поклад та дає йому цигарку.

Ще майже непритомний щиро дякує. Коли цілком заспокоївся, каже до коменданта: «Це був добрий стріл». Пізніше додає, що це для нього велика радість знайти також на німецькому підводному човні. Прикликано рятувковий човен. Один англієць зіскакує з нього у воду, припливає, забірає свого земляка і відпливає з ним. Це був перший корабель з затоплених 35000 рбт.

Відбито соєвські удари

РИМ. — Як спеціальний кореспондент агенції Стефані повідомляє, в останніх днях дії розвідувальних частин на Донському фронті були особливо жваві, а особливо на лівому крилі та середньому відтинку італійських становищ. Намагання большевиків сфорсувати біль-

3 історії українського металообробного промислу

РІВНЕ.—Це загально відомий факт, що промисел, як і культура взагалі, ширилися поступово на сході Європи, власне починаючи з України. В вишній добі існував в Україні, як на ті часи, розвинутий промисел, який повстав тут під впливом головно візантійським, хоча в другій половині княжої доби (Холмсько-Володимирсько-Галицький період) безперечно вже міцніють зв'язки з Заходом, а в першу чергу з німецькими країнами. Дедалі ті взаємини стають все тісніше, як в культурній, так і в економічній ділянках. Дуже високо за княжих часів стояло металообробна ремесло, спеціально в галузі зброярства, яке дещо підупадає і пізніше відроджується під впливом німецьких майстрів. Так, найстарший дзвін, збережений на наших землях у соборі св. Юра у Львові має форму виразно готську і, як здогадуються, був він зроблений німецьким майстром в 1341 році. У році 1426 згадується у Львові плавильник-гарматчик Петро Вассерман.

Тоді ж повстають під впливом німецьких колоністів цехові організації зброярських, плавильницьких і інших майстрів. Як вказує напис на згаданому вже дзвоні, промисел мав виразно український характер.

В 16 віці навіть відомий був окремий тип т. зв. «козацької шаблі», котра різнилася формою від інших. До речі буде нагадати, що шабля поширилася до Польщі і взагалі на Захід саме з України, де цей тип зброї був відомий вже в XI столітті. Інкрустація військової зброї, відома здавна в

Україні, також поширилася на Заході щойно в 16 столітті. Металеві вироби поширюються в Україні також і привозні, зокрема з Нюрнбергу і Авсбургу. До найвизначніших на наших землях німецьких плавильників-гарматчиків першої половини 16 віку слід зарахувати: Конрада Фрайліха, Бартеля Вайсе, Гануса Вольфа, Матей Урбана й інші. З українських плавильників тих часів збереглися ім'я Данила Стефановича. Серед Київських людвигів згадується ім'я Івана Степаніва, Опанаса Петровича й інші. На Чернігівщині відомий був Карло Балашевич, як плавильник і ливарник.

Також було дуже поширене ювелірство, в якому працювало багато німців і українців. На ювелірських виробах, навіть доби Мазепи, часто зустрічаються ініціали, що вказують на данігське походження тих виробів, але одночасно відомі цінні вироби і українських майстрів. Цілий цей розвинутий металообробний промисел занепадає цілком після Полтавської поразки. Тепер в цих галузях зайнято лише небагато людей, та й то переважно москвинів та жидів.

Занепад майже повний, але є він наслідком політичних причин, доказом цього може бути те, що здатність до ювелірських оздобницьких праць не зникла в нашому народі й тепер, адже ж тепер є відома в Відні українська емалерка М. Дольницька, яку вважають найкращим майстром у цій галузі в цілій майже центральній Європі.

Українські робітники з Німеччини відвідують Україну

РІВНЕ.—21 українських робітників та робітниць, які від кількох місяців працюють в Німеччині та якими опікується міністерство для справ Сходу, приїхали до Рівного на кількатижневий відвідини батьківщини. Робітники і робітниці походять зі всіх частин Райхскомісаріату і zatrudнені в різних промислових заводах в округах Франкену, Нюрнбергу, Анебаху та Ротенбурга.

Найвищі ціни на сіль неукраїнського походження

РІВНЕ.—В ділянці регуляції цін в Україні зроблено тепер дальші кроки. Райхскомісар для України видав, на підставі розпорядження Райхсміністра для визволення східних земель про законодавство на визволення східних землях, розпорядження про нову регуляцію цін на сіль неукраїнського походження.

Нові найвищі ціни стосуються продажі солі так для пооди-

нок продавців, як і для великих та дрібних споживачів. Це розпорядження важне від дня 1 жовтня 1941 року. Існуючі приписи, які не є згідні вже з цим розпорядженням Райхскомісара для України, втрачають свою важність. Недотримання цього розпорядження підлягає покаранню, згідно з існуючими правовими приписами.

Герріх ГЕРТЛЕ

БІЛЬШОВИЗМ І НАУКА

(Про суть марксистської філософії)

(Продовження)

Тим безоглядніше були підпорядковані догматичній діалектичній матеріалістичній науці гуманітарні. Останні досягнення науки були з часів Маркса за консервовані назавжди. Ці сталі істини можна було тільки коментувати, тлумачити, дозувати й цитувати. Якщо протиріччя ставали занадто великими, мусіла допомагати діалектика. Діалектична метода була тою чарівною формулою, завдяки якій усяка парадоксія повинна перетворюватись у логіку. Так на місце аналізу виступало тлумачення, на місце дослідження — коментар, на місце природничої науки — літературне пояснення, на місце доказів — цитата. Як так звана середньовічна наука шукала доказів не в досліджуваних фактах, але тільки цитувала Біблію, так і советська гуманітарна наука спиралася на цитати з марксистських пророків і книжників. На місце євангелістів Матфея, Марка, Луки й Івана виступали класики Маркс, Енгельс, Ленін і Сталін. Примусовий методичний закон, за яким кожне природниче й історичне явище мусить пояснюватись діалектичним матеріалізмом, приводив до абсурдної акробатки понять.

Особливо різко виявляється це в історичній науці. Внутрішню неможливість пояснювати лише з механіки економічних законів історичну дійсність, що має коріння в умовах раси й простору. Обробити передісторичні й ранньісторичні часи за Карлом Марксом, епохи світової історії за Енгельсом й 19 сторіччя на підставі лєнінізму — це ставить марксистській істо-

ричній науці завдання, які вона може розв'язати лише з допомогою кривотворства. Сталін сам вважає суттєвим завданням історичної науки — писати «історію виробника». Понад усіма окремими науками стоїть діалектичний матеріалізм, над усім пануючи й усе собою просікаючи. Ствердження цього дав нам Сталін, коли на 18. партз'їзді пояснив слідує: «Є одна галузь науки, опанування якої мусить бути обов'язковим для більшовиків усіх галузів знання. Це марксистсько-лєнінська наука про суспільство, про закони розвитку суспільства, про закони розвитку пролетарської революції, про закони розвитку соціалістичного будівництва, про перемогу комунізму». Отже, більшовизм з обов'язковий для кожного наукового діяча, навіть для кожної наукової установи. Ці установи — манежі діалектичного матеріалізму.

Якою була більшовицька вища школа, краще всього бачимо на прикладі Київського університету. З дев'яти деканів Київського університету п'ятеро були жиди, а четверо — комуністичні активісти. З зовнішнього боку, небо юридично, провід університету належав ректорату й ученій раді. Але в дійсності університетом керували секретарі партійного та комсомольського комітетів. Поза університетом доценти й студентство були цілком охоплені більшовицьким клубом і більшовицькою профорганізацією. Одною з поганої пам'яті установ тамтешнього університетського життя були так звані зіб-

рання доцентів і студентів. На них, за окремим планом, провадили так звані «проробки», які полягали в офіційній критиці й самокритиці доцентів. За вказівками парткомітету, той або інший професор мусів при цьому подавати прилюдне визнання своїх гріхів і помилок проти марксистсько-лєнінської ортодоксії. Якщо присутні колеги й студенти вважали що самокритику не досить повною і щирою, то критикували ще й від себе. Відповідні наслідки не заставляли довго чекати себе: від звільнення з університету до «ліквідації».

З'являється безприкладним для всього становича російської советської гуманітарної науки, що найважливішу кафедру Київського університету, кафедру марксизму-лєнінізму, було укомплектовано одинадцятьма доцентами, з яких дев'ятеро доцентів не мали жодної нормальності наукової освіти. В останній семестр 1940 р. між ними одинадцятьма доцентами було не менш, як десятеро, жидів.

Така картина більшовицької науки, за європейськими уявленнями, є карикатура справжньої науки. Але було б дуже помилково через це недооцінювати російсько-советську науку. Що російсько-советська природнича наука є небезпечна, це показує велетенський розмір більшовицьких озброєнь. Герметично замкнута від зовнішнього світу уможливило цей процес. Якби він тривав що хоч небагато десятиріч, наслідки були б тяжкі.

З німецької переклав
О. фон-Зорг

Визначені представники приналежних до німецького народу їдуть до Німеччини

ЖИТОМІР.—Приналежні до німецького народу, що мають взяти участь в подорожі до Німеччини, прибули до Житомира. Захоплене очікування майбутніх переживань в Райху неповноцких чоловіків та жінок, вибраних з сіл як особливо гідних представників своїх земляків; між ними знаходяться також начальники громад. Після товариської гостини виїхала делегація, яку приймає також райхсміністр для визволення східних земель, в дальшу подорож до Райху.

Вишкіл молодих агрономів

КРЕМЕНЧУК.—В околиці окружного міста Кременчуку, в Потоках, відкрив місцевий беріксляндвїрт рільничу школу. На початку урохомлено три вступні курси. По двохлітній підготовці перейдуть 90 теперішніх учнів школи трьохлітній фахові головні курси, або відбудуть перед початком останнього шкільного року двохлітню практику. Школа має 7 га. управної та городньої землі.

Інкубаторна станція в Градиську закінчила кампанію годівлі курчат

КРЕМЕНЧУК.—Інкубаторна станція в Градиську Кременчуцької округи закінчила тепер свою кампанію годівлі курчат, вигодовавши 120000 курчат.

Ця інтенсивна акція підприємства підтримас значно годівлю домашньої птиці, а також бездоганно зорганізовану заготовлю яєць.

ОБ'ЯВА

Олександрійський Райфінвідділ доводить до відома робітників та службовців м. Олександрії, які мають свої будинки та садиби, проте, що вони повинні з'явитись до Райфінвідділу, який міститься по Головній вулиці ч. 53, узявши з собою платінне повідомлення за 1941 рік для сплати земельного податку за 1942 рік.

Останній термін сплати земельного податку до 15-го листопада 1942 року.

Райфінвідділ.

Загублені пашпорти на ім'я нижче зазначених осіб вважатимуться недійсними:

Перевізник І. Ф., Зевіна, Зо-зуля, Денисова, Вігієвський Т. А., Вігієвська М. М., Ткаченко, Богдан, Олещенко, Гуснякова, Меткий, Вовк, Підоря, Фісунь, Бабенко, Мороз, Метка, Бельчич, Чернявська, Гордова, Сиченко, Пархоменко, Матяш, Горбань,

Лубенець, В. Й., Лубенець Й. Н., Гайдук, Парфентьев, Онона, Литвиненко, Чумак, Пастушенко, Мищенко Й. Й., Мищенко Й. Д., Кочмар М., Кочмар П., Білогуба, Дробот, Борщ, Бодяк, Федоренко, Чорнуха, Верзилова.